

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ ТА ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ

ТВОРЧИЙ ПРОЕКТ

«КАЗКОВИЙ СВІТ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»

Навчально-методичний посібник

Укладачі: Андрощук Л. М., Бикова О. В., Грошовик І. С.,
Колногузенко Б. М., Криворотенко А. Ю., Кривохижа А. М.,
Куценко С. В., Терешко І. Г.

Умань - 2018

УДК 793.3(075.8)
Т28

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету мистецтв
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 25 жовтня 2018 р.)*

Рецензенти:

Ніколаї Г. Ю., доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва та хореографії Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського;

Музика О. Я., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Укладачі: Андрощук Л. М., Бикова О. В., Грошовик І. С., Колногузенко Б. М.,
Криворотенко А. Ю., Кривохижа А. М., Куценко С. В., Терешко І. Г.

Творчий проект «Казковий світ Василя Сухомлинського»: навч.-метод. посібник / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т мистецтв, каф. хореографії та худ. культури; уклад. Андрощук Л. М., Бикова О. В., Грошовик І. С. [та ін.]. – Умань: Візаві, 2018. – 298 с.

Навчально-методичний посібник включає повний опис кваліфікаційної роботи із хореографії – вистави «Казковий світ Василя Сухомлинського» (постановка студентів 4 курсу напряму підготовки 6.020202 Хореографія, керівник – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри хореографії та художньої культури Людмила Михайлівна Андрощук).

Навчально-методичний посібник підготовлений для викладачів та студентів хореографічних відділень вищих навчальних закладів, керівників хореографічних колективів.

На обкладинці використані ілюстрації Олександра Кошеля.

© УДПУ імені Павла Тичини,
Факультет мистецтв,
Кафедра хореографії та художньої культури,
© Андрощук Л. М., Бикова О. В., 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
Опис хореографічної композиції « Як Ніна не злякалась 8 гусака ».	
Опис хореографічної композиції «Сніжинка і сонце».....	37
Опис хореографічної композиції « Вогнегривий 94 коник ».....	
Опис хореографічної композиції «Чотири вітри і материнське горе».....	108
Опис хореографічної композиції «Пелюстка і квітка».....	140
Опис хореографічної композиції «Метелик і вогонь».....	157
Опис хореографічної композиції «Відлітають журавлі».....	175
Опис хореографічної композиції «А пісня жива».....	193
Опис хореографічної композиції «Дівчинка і ромашка».....	211
Опис хореографічної композиції «Соловей і жук».....	233
Опис хореографічної композиції « Співуча 246 пір'їнка ».....	
Опис хореографічної композиції «Лялька під дощем».....	257
ЛІТЕРАТУРА.....	287
ДОДАТКИ	293

ПЕРЕДМОВА

Казка – це активна естетична творчість, що охоплює всі сфери духовного життя дитини – її розум, почуття, уяву, волю. Вона починається уже в розповіданні, вищий етап її – інсценізація
Василь Сухомлинський.

Василь Сухомлинський стверджував: «Я тисячу разів переконувався, що, наповнюючи світ фантастичними образами, створюючи ці образи, діти відкривають не лише красу, але й істину. Без казки, без гри дитина не може жити. Без казки оточуючий світ перетворюється в красиву, але все ж намальовану на полотні картину. Вона змушує цю картину ожити. Казка – це свіжий вітер, що роздмухує вогник дитячої думки і мови».

На сцені в танці ожили казки Василя Сухомлинського.

«Казка – це зернина, з якої проростає паросток емоційних станів і ситуацій». Ось наприклад, казка **«Як Ніна не злякалась гусака»** вчить **маленьких діток бути мужнім, відважним, хоробрим, сміливим і не боятися домашніх тварин.** А також прислухатися до порад старших. Адже страшний тільки той, кого боїшся.

«Краса природи відіграє велику роль у вихованні духовного благородства. Вона виховує в душі дитини здатність відчувати, сприймати тонкощі, відтінки речей, явищ...». В казці «Сніжинка і Сонце» Василь Олександрович закликає нас не тільки уважно придивитися до навколишньої дійсності, милуватися красою природи, а й вчить розуміти взаємозв'язки і взаємозалежність в природі. Заохочує пізнати причину кожного явища.

«Для дітей властиве казкове світосприймання, казкові погляди на життя і казкові способи мислення. Вони схильні до одухотворення неживих об'єктів, персоналізації предметів...». Тому у багатьох казках Василя Сухомлинського відбувається «звичайне диво» – оживають рослини, розмовляють дерева, квіти, комахи, птахи і..... навіть іграшки, так як у казці **«Вогнегривий коник».**

Особливу групу становлять казки Василя Олександровича про матір. Педагог вважав материнську любов природною рисою у жінки,

а материнська самопожертва стала центральною темою багатьох казкових мініатюр автора.

Величезну жертовність, невичерпну материнську любов і відданість зображено у казці «Чотири вітри і материнське горе».

«Казка – дитинство думки. Вона робить світ дитини яскравим і цікавим»

Взимку, як в казці, усе може бути:

Можна диво помітити, а можна відчути.

Зиму можна очима побачити,

Зиму можна навіть почути!

На сцені ожила казка «Як дзвенять сніжинки».

Василь Сухомлинський умів ненав'язливо висміяти хвалькуватість, самозакоханість. Особливо вдало він передавав своє ставлення до негативних явищ у повчальній казці «Пелюстка і квітка», у якій засуджується гординя і пихатість в образі Пелюстки. Автор подає приклад того, що може чекати кожного, коли він «випадає» з колективу.

Казка «Метелик і вогонь» виховує відчуття міри. Вчить, що надмірна допитливість може призвести до біди.

«Казка – благородне і нічим не замінене джерело виховання любові до Вітчизни....Нехай дитина відчує красу і захоплюється нею, нехай у її серці й пам'яті назавжди збережуться образи, в яких втілюється Батьківщина». У казці «Відлітають журавлі» педагог наголошує, що навіть журавлям важко покидати рідну землю, бо батьківщина там, де народився, зріс і почав літати

Казка «А пісня жива» тонко і ненав'язливо вчить творити те, що творить Людину й вивищує її з-поміж інших істот.

Глибока думка потреби Людини в іншому закладена у казці «Дівчинка і Ромашка». Адже життя приносить насолоду, якщо живеш задля когось, а не тільки для себе. Весело і щасливо тоді, коли поруч з тобою той, хто бажає тобі добра, намагається зробити для тебе приємність, потурбуватися. Тоді і віддати хочеться сторицею.

Казка «Соловей і Жук» демонструє рівноцінність і право на життя усього живого на Землі. Відповідно і навчає дітей ставитись уважно і шанобливо до іншого.

«Дитина мислить образами. Це означає, що слухаючи, казку про подорож краплинки води, вони малюють в своїй уяві і сріблясті хвилі вранішнього туману і темну хмару і гуркіт грому, і весняний дощ. Чим яскравіше в її уяві ці картини, тим глибше осмислює вона закономірність природи». Казка «Краплина роси».

Ти не повинен сумувати що у тебе немає таланту, це співуча пір'їнка нам дає талант, а талант є у кожної людини. Пробуди у себе ту мить, у якій ти знайдеш свою пір'їнку. **Казка «Співуча пір'їнка».**

Азбука виховання сердечності, людяності, доброти полягає насамперед у тому, щоб дитина, віддаючи тепло своєї душі іншим, знаходила в цьому особисту радість. У казці «Лялька під дощем» звернено увагу автора на відповідальне ставлення до близьких, товаришів. Твір виховує почуття співпереживання, бажання бути корисним, допомогти у важкій ситуації іншим.

З нагоди Міжнародного дня захисту дітей 1 червня 2018 року о 11.00 в приміщенні актової зали Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини відбулась прем'єра творчого проекту факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини «Казковий світ Василя Сухомлинського».

Автор ідеї творчого проекту та автор сценарію – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету мистецтв Терешко Інна Григорівна.

Тексти казок в супроводі неперевершеного музичного твору Петра Ілліча Чайковського (циклу фортепіанних п'єс «Пори року») презентувала кафедра музикознавства та вокально-хорових дисциплін як результат творчого проекту студентів з дисципліни «Музична інформатика». Викладач – доцент, заслужений працівник культури України, завідувач кафедри музикознавства та вокально-хорових дисциплін Василь Семенчук.

Ілюстрації, які супроводжували текст казок, підготували студенти спеціальності «Образотворче мистецтво» в рамках конкурсу на кращу ілюстрацію до казок Василя Сухомлинського. Викладач – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга Музика.

Творчий проект було презентовано як кваліфікаційну роботу студентів 4 курсу спеціальності «Хореографія». Керівники кваліфікаційних робіт – викладачі кафедри хореографії та художньої культури Людмила Андрощук, Сергій Куценко, Ірина Грошовик, Ольга Бикова, Анастасія Криворотенко, Інна Терешко.

Хореографічні композиції виконували студенти спеціальності «Хореографія» факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, хореографічний колектив «Крок вперед» (керівник – Вікторія Глобчак), зразковий художній колектив ансамбль народного танцю «Весна» Уманського міського Будинку дитячої та юнацької творчості (керівник – Наталія Попова), хореографічний колектив Уманської ЗОШ № 9 (керівник – (керівник – Марина Мала).